

prima instanță N. Toma
instanța de apel N. Cernat, A. Pahopol, A. Gavrița
instanța de recurs V. Clevadi, I. Druță, I. Corolevski

dosarul nr. 2rh-184/15

Î N C H E I E R E

12 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea, Ion Corolevski

examinând cererea de revizuire depusă de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Primăriei satului Suruceni, raionul Ialoveni împotriva Agenției „Apele Moldovei”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, intervenienți accesorii Întreprinderea de Stat „Cadastru”, filiala OCT Ialoveni, Agenția Proprietății Publice, Societatea pe acțiuni „Pescăruș-Dănceni” și Societatea cu răspundere limitată „Victoriaș” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și obligarea efectuării rectificărilor în Registrul bunurilor imobile, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 13 august 2014, prin care recursul declarat de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni a fost declarat inadmisibil,

c o n s t a t ă:

La 02 august 2012, Primăria s. Suruceni, r-nul Ialoveni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției „Apele Moldovei”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, intervenienți accesorii ÎS „Cadastru” filiala OCT Ialoveni, Agenția Proprietății Publice, SA „Pescăruș-Dănceni” și SRL „Victoriaș” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și obligarea efectuării rectificărilor în Registrul bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii, a indicat că în conformitate cu art. 8 alin. (1) lit. k) a Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr. 981 -XIV din 11 mai 2000 și a Legii cu privire la proprietate publică a unităților administrativ - teritoriale nr. 523-XIV din 16 iulie 1999, bunurile imobile, și anume, bazinul acvatic cu nr. cadastral 5530302990 cu suprafața de 121,428 ha, construcția hidrotehnică cu nr. cadastral 5530302990.01, cu suprafața de 20825,89 m², bazinul acvatic cu nr. cadastral 5530302991, cu suprafața de 7,5324 ha și bazinul acvatic cu nr. cadastral 5530103372, cu suprafața de 20,0015 ha au fost declarate proprietate publică a Consiliului sătesc Suruceni.

Susține că conform deciziei Primăriei Suruceni nr. 2 din 06 februarie 1995, bunurile indicate au fost transmise cu titlul de folosință întreprinderii piscicole Ialoveni, reorganizată în SA „Pescăruș-Dănceni”.

Menționează că prin hotărârea Curții Constituționale nr. 17 din 05 august 2003, prevederile pct. 4 și pct. 6 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1202 din 08 noiembrie 2001 cu privire la unele măsuri pentru reglementarea utilizării bazinelor

acvatice, prin care a fost aprobată lista bazinelor acvatice piscicole, proprietate publică a statului atribuite în folosință întreprinderilor piscicole, iar autoritățile publice locale au fost obligate să anuleze deciziile de transmitere în arendă a bazinelor acvatice proprietate publică a statului, au fost declarate neconstituționale.

A mai indicat că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2010 instanța de judecată a constatat că bunurile imobile în litigiu aparțin administrației publice locale.

Prin cererea de chemare în judecată și cererea de concretizare a cerințelor reclamanta Primăria s. Suruceni, r-nul Ialoveni a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, și anume, a terenului bazinului acvatic cu nr. cadastral 5530302990, cu suprafața de 121,428 ha, construcției hidrotehnice cu nr. cadastral 5530302990.01, cu suprafața de 20825,89 m², bazinului acvatic cu nr. cadastral 5530302991, cu suprafața de 7,5324 ha, bazinul acvatic cu nr. cadastral 5530103372 cu suprafața de 20,0015 ha după administrația publică locală a satului Suruceni, r-nul Ialoveni și obligarea ÎS „Cadastru” filiala OCT Ialoveni să efectueze rectificări în Registrul bunurilor imobile privind înscrierea dreptului de proprietate a bunurilor imobile.

Prin hotărârea Judecătorei Ialoveni din 17 octombrie 2013 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2014 a fost respins apelul declarat de Primăria s. Suruceni, r-nul Ialoveni și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 august 2014 recursul declarat de Primăria s. Suruceni, r-nul Ialoveni a fost considerat inadmisibil.

La 27 ianuarie 2015, Primăria s. Suruceni, r-nul Ialoveni a depus cerere de revizuire împotriva încheierii instanței de recurs, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii instanței de recurs și rejudecarea recursului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2015 cererea de revizuire depusă de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

La 08 august 2015, Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni a depus cerere de revizuire, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierilor Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2015 și 13 august 2014 cu dispunerea rejudecării recursului.

Revizuietul, Primăria s. Suruceni, r-nul Ialoveni, în motivarea cererii de revizuire a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de recurs deoarece instanța nu s-a pronunțat în fapt și în drept asupra fondului cauzei, deci a evitat să se pronunțe asupra ilegalității comise la privatizarea bazinelor acvatice.

Consideră că există temei de revizuire prevăzut de art. 449 lit. a) și b) CPC.

Menționează că prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție din 12 martie 2015, în cauza penală nr. 2014970528, cadrul urmăririi penale s-a stabilit că Odobescu Taisia și Sidun Nicolai au comis infracțiunea de fals în acte publice, infracțiune prevăzută de art. 332 alin. (1) Codul penal, însă urmărirea penală în privința acestora a fost încetată, în conformitate cu art. 275 pct. 4 CPP în legătură cu intervenirea termenului de prescripție și pct. 5 în legătură cu decesul făptuitorului, pe temei de reabilitare.

La fel a indicat că în ordonanță a procurorului sunt făcute constatări deosebit de importante circumstanțe noi descoperite, în sensul că SA „Pescăruș – Dănceni” acționând cu intenții criminale prin intermediul instituțiilor de sat a falsificat total și a obținut documente false la privatizarea criminală a celor două bazine acvatice de pe teritoriul administrativ al Primăriei Suruceni-proprietate publică de stat la nivel local.

Astfel, consideră că ordonanța procurorului în Procuratura anticorupție, Nadejda Busuioc din 12 martie 2015 în cauza penală nr. 20149700528 este o probă concludentă și pertinentă, are importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, este obiect al probației care duce la apariția, modificarea și stingerea drepturilor și obligațiilor civile care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată avînd putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată și care nu au fost cunoscute revizuientului anterior, dar existau pînă la momentul pronunțării hotărîrii, care au fost descoperite după ce hotărîrea judecătorească a devenit irevocabilă.

La fel, în opinia revizuientului o importanță deosebită o au rapoartele de expertiză efectuate de către Direcția Asigurare Operativă a CNA din 12 noiembrie 2014 nr. 282, 283 și din 12 februarie 2015 nr. 20, care sunt descrise în ordonanța procurorului nominalizată mai sus, din care rezultă falsificarea documentelor prezentate de către SA „Pescăruș-Dănceni, directorul Bortă Vitalie Victor.

Prin urmare, probatoriul susținut de instanța de recurs cît și concluziile trase de pe urma aprecierii acestui probatoriu în raport cu probele noi recent descoperite de revizuient demonstrează falsul absolut total al probelor prezentate de reclamantul SA „Pescăruș-Dănceni” instanțelor de judecată, iar anterior instituțiilor de stat la privatizarea bazinelor acvatice de pe teritoriul administrativ al Primăriei Suruceni-proprietate publică de stat, astfel că se ajunge la concluzia că instanțele de judecată n-au observat elementele de rea-credință în comportamentul SA „Pescăruș-Dănceni”.

La 27 mai 2015 și la 30 iulie 2015, Agenția Relații Funciare și Cadastru și respectiv SA „Pescăruș-Dănceni” a depus referință la cererea de revizuire prin care a solicitat respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată.

Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Articolul 452 alin. (3) Codul de procedură civilă, care prevede comunicarea participanților la proces a locului, datei și orei ședinței de judecată, nu a fost modificat.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Conform art. 6 alin. (7) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Coroborând prevederile art. 452 alin. (1) CPC cu art. 444 CPC, care este modificat printr-o Lege ulterioară ce promovează soluții diferite privitor la citarea și participarea părților în instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează cererea de revizuire în lipsa participanților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.453 alin.(1) lit.a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art.451 alin.(1) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Motivele revizuirii sînt prevăzute limitativ de art.449 CPC. Astfel, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii;

c) instanța a emis o hotărîre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărîrea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărîrii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹⁾ a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărîrea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărîre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Colegiul reține că revizuentul invocă drept temei pentru declararea revizuirii lit. a) și b) din norma precitată.

Referitor la lit. a) a art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că acest temei se referă la cazurile

în care un judecător, grefier, martor, traducător sau unul dintre alți participanți la proces enumerați în art. 55, 59 CPC, care au luat parte la judecarea unei pricini civile, au fost condamnați printr-o sentință penală irevocabilă pentru infracțiune în legătură cu judecarea pricinii civile, anterior examinate. Astfel, în acest caz, forță probantă o are doar sentința irevocabilă, care să fie în legătură cu expunerea pricinii. Prezentarea în instanța de revizuire numai a actelor de pornire a urmăririi penale sau de transmitere în privința unuia dintre subiecții menționați care se bănuiește sau se învinuiește că a comis o infracțiune în legătură cu judecarea pricinii, nu pot fi acceptate ca probă pentru constatarea circumstanțelor prevăzute de art. 449 lit. a) CPC.

Drept urmare celor expuse, Colegiul consideră că ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc din 12 martie 2015 nu poate fi acceptată ca probă în sensul art. 449 lit. a) CPC.

Colegiul mai menționează că pentru admiterea cererii de revizuire pe temeiul prevăzut de 449 lit. b) Cod de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărîrii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărîrea judecătorească devine irevocabilă.

Colegiul învederează că circumstanțe noi descoperite trebuie să nu fi fost cunoscute revizuentului anterior, dar existau pînă la momentul pronunțării hotărîrii, care au fost descoperite după ce hotărîrea judecătorească a devenit irevocabilă și revizuentul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, Colegiul consideră că în temeiul prevederilor art. 449 lit.b) Cod de procedură civilă, înscrisurile anexate de către revizuiant la cererea de revizuire nu pot fi acceptate drept circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuenților, în vederea admiterii cererii de revizuire, deoarece ordonanța anexată pe care se bazează revizuiantul exista la data emiterii încheierii instanței de recurs, însă ultimul nu a întreprins toate măsurile pentru a o prezenta. Cu atît mai mult, chiar revizuiantul în cererea de revizuire recunoaște că această ordonanță exista la data examinării pricinii în ordine de recurs, prin urmare revizuiantul nu a întreprins toate măsurile pentru a le prezenta instanței pînă la data devenirii hotărîrii judecătorești irevocabile. La fel, nu poate constitui drept temei de admitere a cererii de revizuire copia încheierii Curții Supreme de Justiție din 13 august 2014 cu scrisoarea de însoțire.

În contextul celor expuse, Colegiul nu este în prezența vreunui temei pentru admiterea cererii de revizuire.

Mai mult, Colegiul menționează că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (cauza Roșca c. Moldovei, nr. 6276/02, § 24, din 22 martie 2005).

Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat (res judecata).

Acest principiu insistă asupra faptului, că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri care este definitivă și executorie, chiar în scopul reluării procesului de judecată și o nouă soluționare a cauzei. Competența Curții Supreme de Justiție este de a corecta lacunele în drept și omisiunile justiției, și nici într-un caz de a efectua o reexaminare. Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs în anulare, și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminare. Ca excepție de la acest principiu se face în cazul în care reexaminarea este necesară în temeiul circumstanțelor fundamentale și obligatorii.

În consecință, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (Popov (2) contra Moldovei, E. Duca contra Moldovei ș.a).

În același timp, Curtea susține că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa precum este garantat de articolul 6 § 1 al Convenției, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului, o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, 453 al.(1) lit. a) și 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Se respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 13 august 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Primăriei satului Suruceni, raionul Ialoveni împotriva Agenției „Apele Moldovei”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, intervenienți accesorii Întreprinderea de Stat „Cadastru”, filiala OCT Ialoveni, Agenția Proprietății Publice, Societatea pe acțiuni „Pescăruș-Dănceni” și Societatea cu răspundere limitată „Victoriaș” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și obligarea efectuării rectificărilor în Registrul bunurilor imobile.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Corolevski